

Problémy demokracie II

APO100037, Pondělí 10:00 - 11:40, místnost č. 4014

Vyučující: Mgr. Jan Bíba, Ph.D.

Konzultace: Pondělí 14:00 – 15:00, m. č. 4011

Pojem reprezentativní demokracie je pro nás natolik běžný, že jej chápeme jako něco naprosto samozřejmého. Je ale tomu skutečně tak? Lze obě jeho komponenty – reprezentaci a demokracii – skutečně harmonicky sladit, nebo mezi nimi panuje určité napětí? A v jakém vztahu je toto napětí mezi demokracií a reprezentací k některým problémům, kterým čelí současné liberální demokracie, jako jsou demokratický deficit, podreprezentovanost určitých segmentů populace či populismus, a jaké jsou teoretické a praktické vyhlídky demokratizace reprezentace? To jsou všechno otázky, které budeme diskutovat v rámci jednotlivých seminářů.

Předpoklady zápisu

Kurz není koncipován jako úvodní. Předpokládá jak hlubší znalost politické teorie, tak absolvování kurzů Problémy demokracie I a Dějiny politické filozofie.

Podmínky atestace (zkouška)

- Seminární práce o minimálním rozsahu 12 600 znaků. **Deadline pro odevzdání seminární práce na email jan.biba@ff.cuni.cz do 29. května 2017.**
- Aktivní, kultivovaná a především **poučená** participace na výuce
- Samotná zkouška bude probíhat písemnou formou

Týdenní rozpis výuky

20. února: *Co je to krize demokracie?*

Povinná literatura

TORMEY, Simon. 2015. *The end of representative politics*. Malden, MA: Polity Press, str. 15-37.

Doporučená literatura

CROUCH, Colin. 2014. *Post-democracy*. Malden: Polity.

KEANE, John. 2009. *The life and death of democracy*. London: Simon and Schuster, str. 159-583.

MAIR, Peter. 2013. *Ruling the void: the hollowing of western democracy*. 1st pub. New York: Verso.

27. února: *Oligarchie jako osud (nejenom) moderní demokracie*

Povinná literatura

WINTERS, Jeffrey A. 2011. *Oligarchy*. Cambridge: CUP, str. 1 – 39.

GREEN, Jeffrey E. 2016. *The shadow of unfairness: a plebeian theory of liberal democracy*. New York: Oxford University Press, s. 29 – 66.

Doporučená literatura

GILENS, Martin a Benjamin I. PAGE. 2014. Testing Theories of American Politics: Elites, Interest Groups, and Average Citizens. *Perspectives on Politics*. 12(03), 564-581.

WINTERS, Jeffrey A. 2011. Democracy and Oligarchy. *American Interest*. Nov/Dec2011, Vol. 7 Issue 2, p18-27.

6. březen: *Pojem reprezentace: původ, teorie a současný stav*

Povinná literatura

MANSBRIDGE, Jane. 2003. Rethinking Representation. *American Political Science Review*. 97(04), 515 - 528.

MANIN, Bernard. 1997. *The principles of representative government*. Cambridge: Cambridge University Press, str. 193-235.

PITKIN, Hanna Fenichel. *The concept of representation*. 1st pbk ed. 1972. Berkeley, USA: University of California Press, str. 1-14.

Doporučená literatura

BRITO VIEIRA, Mónica a David RUNCIMAN. *Representation*. Cambridge: Polity, 2008, str. 3 – 29.

PITKIN, Hanna Fenichel. *The concept of representation*. 1st pbk ed. 1972. Berkeley, USA: University of California Press, str. 209-240.

13. březen: Výuku nahrazuje workshop *Representation and the Crisis of Democracy*, který se uskuteční 14. března od 14:00 v místnosti J4014.

20. březen: *Anti-demokratický původ reprezentativní demokracie?*

Povinná literatura

LANDEMORE, Hélène. 2008. Is representative democracy really democratic?: Interview of Bernard Manin and Nadia Urbinati. Dostupné z: <http://www.booksandideas.net/Is-representative-democracy-really.html>

MANIN, Bernard. 1997. *The principles of representative government*. Cambridge: Cambridge University Press, str. 132-160.

URBINATI, Nadia. 2014. Representative Democracy as Diarchy. Přednáška na workshopu *Democracy and Representation*, CSD, Westminster University, 2. 6. 2014.

Doporučená literatura

BÍBA, Jan. 2011. Benátský mýtus liberální demokracie: Guicciardini a zrod demokratického elitismu. *Machiavelli mezi republikanismem a demokracií*. Praha: Filosofia, s. 147-176

PITKIN, Hanna Fenichel. 2004. Representation and Democracy: Uneasy Alliance. *Scandinavian Political Studies*. 27(3), 335-342.

PLOTKE, David. 1997. Representation is Democracy. *Constellations*. 4(1), 19-34.

SAWARD, Michael, 2008. Representation and Democracy: Revisions and Possibilities, *Sociology Compass*, 2: 1000–1013.

URBINATI, Nadia. 2004. Condorcet's Democratic Theory of Representative Government. *European Journal of Political Theory*. 3(1), 53-75.

27. březen: Losování místo voleb

Povinná literatura

DOWLEN, Oliver. 2009. Sorting Out Sortition: A Perspective on the Random Selection of Political Officers. *Political Studies*. 57(2), 298-315.

SINTOMER, Yves. 2010. Random Selection, Republican Self-Government, and Deliberative Democracy. *Constellations*. 17(3), 472-487.

Doporučená literatura

BUCHSTEIN, Hubertus. 2009. *Demokratie und Lotterie: das Los als politisches Entscheidungsinstrument von der Antike bis zur EU*. New York: Campus.

DELANNOI, Gil and Oliver DOWLEN. 2010. *Sortition, theory and practice*. Exeter: Imprint Academic.

DOWLEN, Oliver. 2008. *The political potential of sortition: a study of the random selection of citizens for public office*. Exeter: Imprint Academic.

LANDEMORE, Hélène. 2013. Deliberation, cognitive diversity, and democratic inclusiveness: an epistemic argument for the random selection of representatives. *Synthese*. 190(7), 1209-1231.

MANIN, Bernard. 1997. *The principles of representative government*. Cambridge: Cambridge University Press, str. 42-78.

SINTOMER, Yves. 2009. *Il potere al popolo: giurie cittadine, sortaggio e democrazia partecipativa*. Bari: Edizioni Dedalo.

3. duben: Výuku nahrazuje samostudium.

10. duben: Skupinová reprezentace a problematika kvót

Povinná literatura

BACCHI, C. 2006. Arguing for and against quotas. Theoretical issues. In DAHLERUP, Drude. *Women, quotas and politics*. London: Routledge, str. 32-51.

GELNAROVÁ, Jitka. (2010). Reprezentace žen v politice z pohledu politické teorie aneb „Co všechno znamená, když se řekne, že ženy jsou v politice podreprezentovány?“ *Acta Politologica*, Vol. 2, No. 2, s. 120-135.

YOUNG, Iris Marion. 2000. *Inclusion and democracy*. New York: Oxford University Press, str. 121-153.

Doporučená literatura

DAHLERUP, Drude. *Women, quotas and politics*. London: Routledge, 2006.

MANSBRIDGE, Jane. 1999. Should Blacks Represent Blacks and Women Represent Women? A Contingent "Yes". *The Journal of Politics*. 61(3), 628-657.

MOTTLOVÁ, Markéta. 2015. Gender quotas and the problem with descriptive representation. *Human Affairs*. 25(2), str. 131-141.

RAKUŠANOVÁ, P. 2005. Mechanismy inkluze a exkluze žen v politice v České republice. *Gender, rovné příležitosti, výzkum*. Vol. 6, No. 2, 25–30.

Research Quarterly. Vol. 48, No. 3, 599-611.

ROSENTHAL, C. S. 1995. The Role of Gender in Descriptive Representation. *Political Research Quarterly* Vol. 48, str. 599-611.

17. duben: Velikonoční pondělí.

24. duben: *Populismus: dějiny a vývoj*

Povinná literatura

TAGGART, Paul A. 2000. *Populism*. Philadelphia: Open University Press, str. 23-89.

Doporučená literatura

CANOVAN, Margaret. 1981. *Populism*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

MÉNY, Yves a Yves SUREL. 2002. *Democracies and the populist challenge*. New York: Palgrave.

MUDDE, Cass a Cristóbal ROVIRA KALTWASSER. 2012. *Populism in Europe and the Americas: threat or corrective for democracy?*. Cambridge: Cambridge University Press.

1. květen: Svátek práce

8. květen: Den osvobození

15. květen: *Populismus jako symptom reprezentativní demokracie*

Povinná literatura

CANOVAN, Margaret. 1999. Trust the People! Populism and the Two Faces of Democracy. *Political Studies*. 47(1), 2-16.

MOUFFE, Chantal. 2005. The "end of politics" and the challenge of right-wing populism. In: *Populism and the mirror of democracy*. Verso, London, UK, s. 72-98.

MUDDE, C., & ROVIRA KALTWASSER, C. 2013. Populism. In FREEDEN, M. *Oxford Handbook of Political Ideologies*. (493-512). Oxford: OUP.

TAGGART, Paul. 2004. Populism and representative politics in contemporary Europe. *Journal of Political Ideologies*. 9(3), 269-288.

Doporučená literatura

ALBERTAZZI, Daniele a Duncan MCDONNELL. 2008. *Twenty-first century populism: the spectre of western European democracy*. New York: Palgrave Macmillan.

BÍBA, Jan. 2013. Populismus a reprezentativní demokracie: k možnosti populismu jako emancipační strategie. *Politologická revue*. (1), 87-105, 19 s.

CANOVAN, MARGARET. 1982. Two Strategies For The Study of Populism. *Political Studies*. 30(4), 544-552.

PANIZZA, Francisco. 2005. *Populism and the mirror of democracy*. New York, NY: Verso.

STAVRAKAKIS, Yannis a Giorgos KATSAMBEKIS. 2014. Left-wing populism in the European periphery: the case of SYRIZA. *Journal of Political Ideologies*. 19(2), 119-142.

Povinná literatura je dostupná prostřednictvím moodlu, knihovny TGM a elektronických databází.